

Uloga LEADER – CLLD pristupa u razvoju ekonomije općeg dobra

Milan Medić

Ova aktivnost dio je provedbe Godišnjeg akcijskog plana Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike

Sufinancira
Europska unija

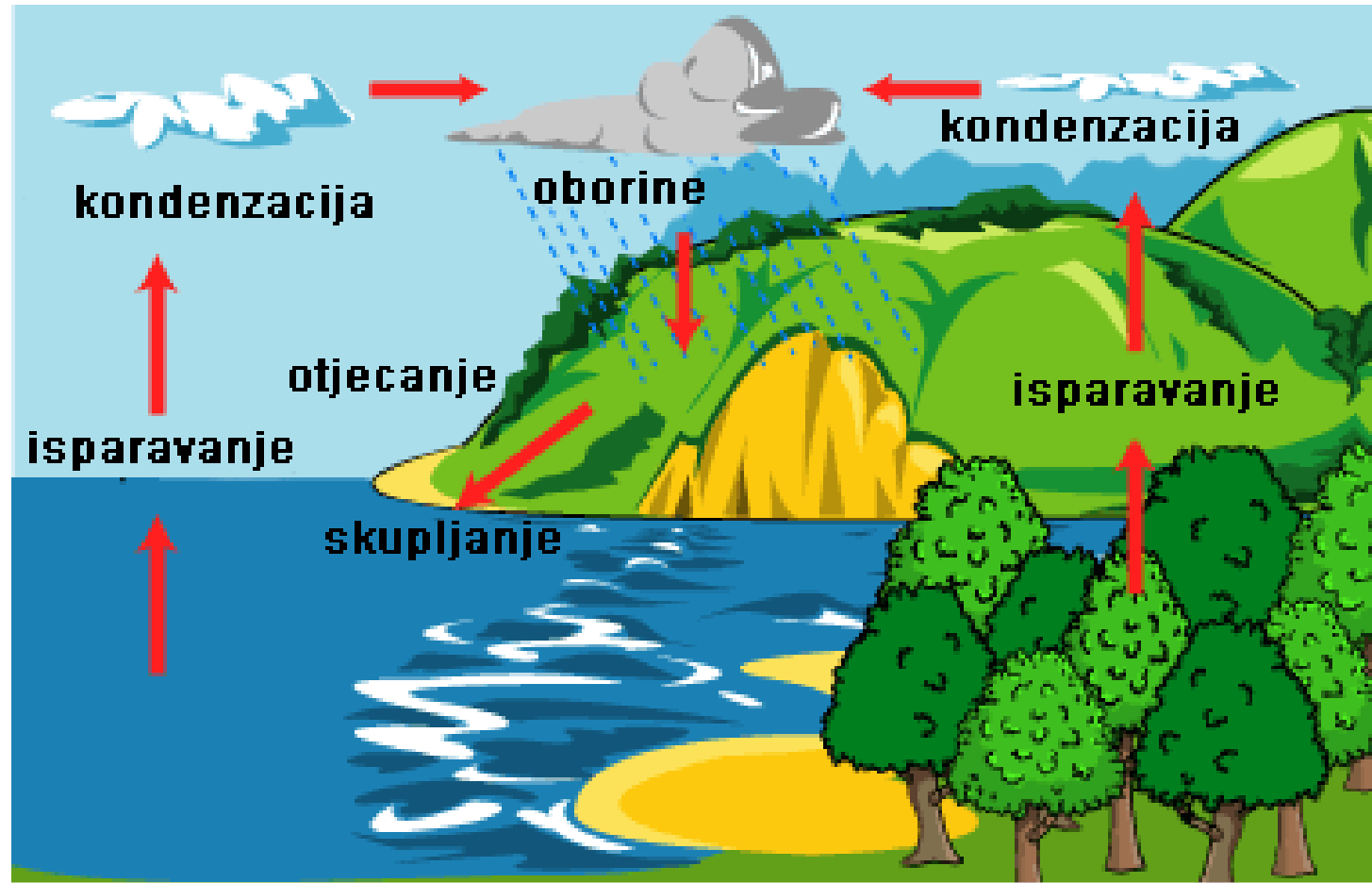

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i ribarstva

Nacionalna
mreža
ZPP-a

Vrlo često zaboravimo na prirodu....

CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA

Svjetski skup UN-a o održivom razvoju, New York 2015.

Usvaja dokumente:

- Program globalnog razvoja za 2030. (Agenda 2030)
- određuje 17 ciljeva održivog razvoja do 2030. godine

Na razini EU, ova načela su ugrađena u temeljne dokumente i javne politike:

- 1) Ugovor o EU (čl. 3, st. 3)
- 2) Europski zeleni plan
- 3) Europski klimatski zakon
- 4) Europski stup socijalnih prava
- 5) EU kohezijska politika
- 6) Akcijski plan za kružno gospodarstvo
- 7) Akcijski plan Nultog zagađenja
- 8) Strategije:
 - Od polja do stola
 - EU za bioraznolikost 2030
- 9) Politike:
 - Pametna sela
 - LEADER-CLLD
 - URBACT
 - Živi laboratoriji

Održivi razvoj: 3 glavna vida pojma održivosti

- Prihvatljivo za okoliša – bez utjecaja na eko-sustave
- Napredak tehnologije – obnovljive tehnologije, čista energije, uporaba
- Demokracija – uključivanje građana u odlučivanje

- uz 3 osnovna vida održivosti često se dodaje i četvrti:
KULTURNA KOMPONENTA

- Koncept kružne (cirkularne) ekonomije predstavlja važan dio načela održivog razvoja

Ekonomska demokracija,
Ekonomija općeg dobra,
Ekonomija zajedništva...

- Posebno nam je zanimljiva demokratska komponenta održivog razvoja
 - sudionička demokracija (uključivanje građana u donošenje političkih odluka)
 - ekonomska demokracija (uključivanje zaposlenika i potrošača u donošenje poslovnih odluka)

LEADER osnove i počeci:

- 1991. provedbom reforme Zajedničke poljoprivredne politike EZ je pokrenula:
- *Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rural* (LEADER)
- veze između aktivnosti za razvoj ruralne ekonomije
- LEADER postaje službena razvojna inicijativa EZ za potporu ruralnom razvoju na lokalnoj razini **u svrhu revitalizacije ruralnih područja i otvaranja novih radnih mjesta**

7 LEADER načela:	+ decentralizirana administracija
<ul style="list-style-type: none">- razvoj utemeljen na lokalnim značajkama- pristup „odozdo prema gore”- lokalna javno-privatna partnerstva (LAG)- inovativnost- integrirani i višesektorski pristup- umrežavanje- suradnja	<p>U programskom razdoblju 2014-20. u kojem se LEADER metodologija naziva LEADER-CLLD (Community Led Local Development) dodano je i osmo načelo provedbe.</p> <p>Decentralizirana administracija ili isporuka projekata preko LAG-ova.</p>

Razvoj LEADER-CLLD pristupa:

Faza	Trajanje	Izvor	Visina potpore (EUR)	Broj LAG-ova
LEADER I	1991.-93.	EAGGF (vodeći) + ESF i EFRD	450 mil.	217
LEADER II	1994.-99.	EAGGF (vodeći) + ESF i EFRD	1,7 mlr.	906
LEADER +	2000.-06.	EAGGF	2,1 mlr.	893 (EU-15) + 250 (EU-10)
LEADER os 4.	2007.-13.	EAFRD	5,5 mlr. (min. 6% EAFRD)	2.331 (EU-27)
LEADER-CLLD	2014.-20. 2020-22.	EAFRD + EMFF+ESF+EFRD	9,1 mlr. (min. 5% EAFRD) + drugi fondovi	3.337
LEADER-CLLD	2023.-27.	SP CAP + EMFF+ESF+EFRD	<i>u provedbi</i> (min. 5% SP CAP) + drugi fondovi	<i>u provedbi</i>

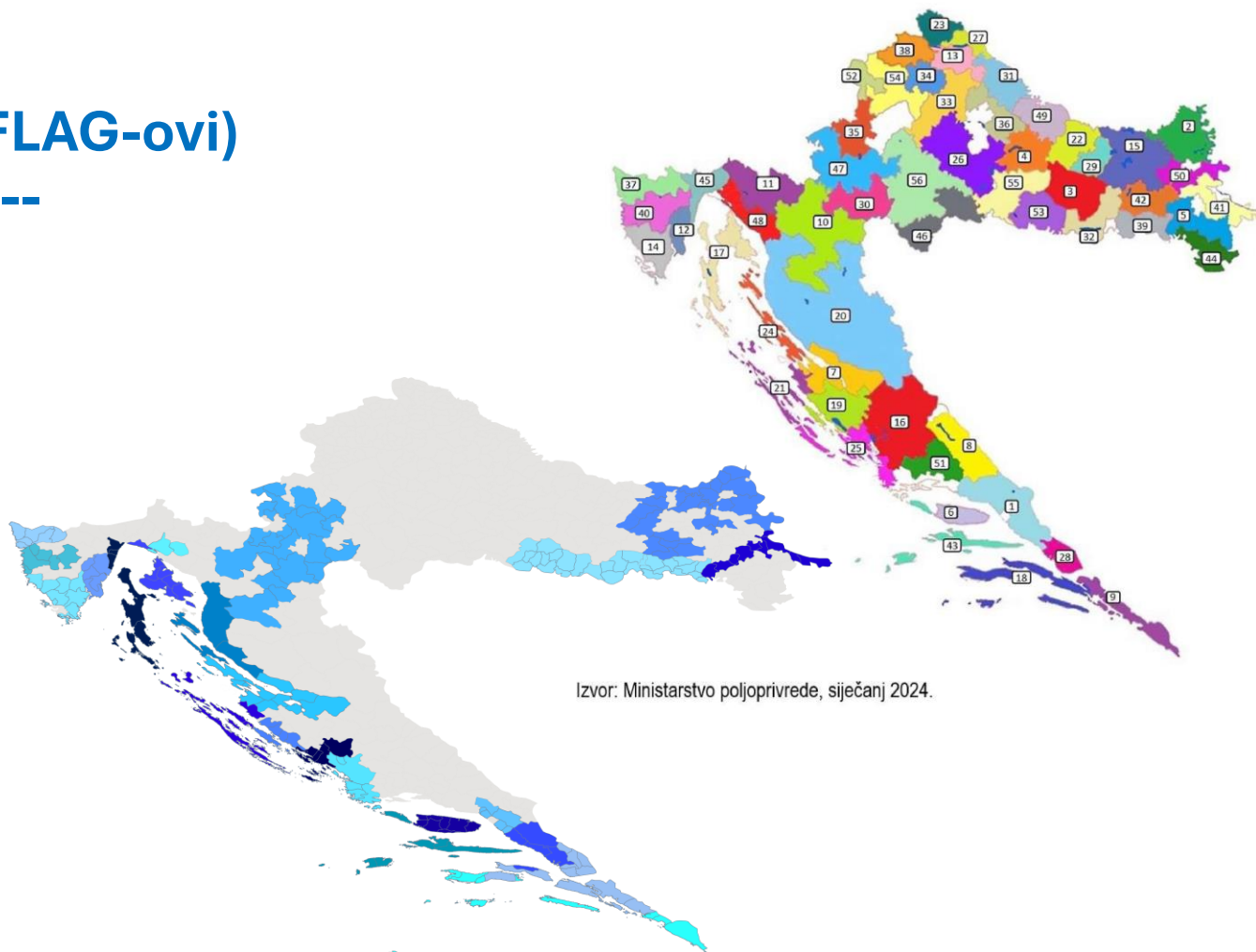
Trenutna provedba LEADER-CLLD u Hrvatskoj:

- 56 ruralnih LAG-ova
- 23 ribarska LAG-a (FLAG-ovi)

- 79 LAG-ova u RH

- 97% površine RH
- 65% stanovnika RH
- 2,5 mil. ljudi
- 150 mil. EUR

KARTA ODABRANIH LAG-OVA ZA RAZDOBLJE 2023.-2027.

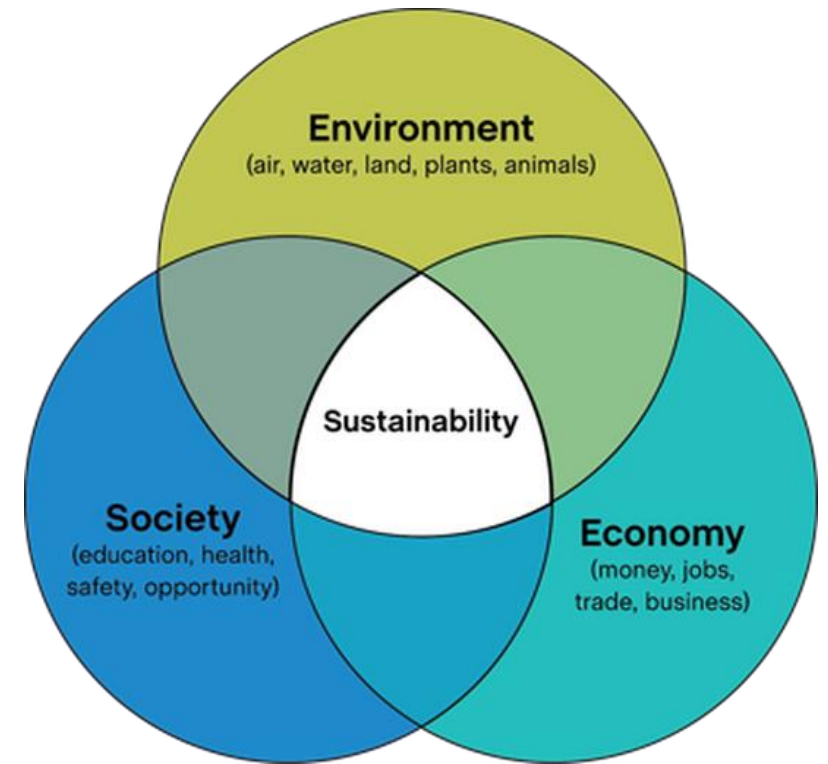
1	ADRIĆ	29	PAPUK
2	BARANJA	30	PETROVA GORA
3	BARUN TREK	31	PODRAVINA
4	BILOGORA - PAPUK	32	POSAVINA
5	BOSUTSKI NIZ	33	PRIGORJE
6	BRAČ	34	PRIGORJE - ZAGORJE
7	BURA	35	SAVA
8	CETINSKA KRAJINA	36	SJEVERNA BILOGORA
9	DUBROVAČKA TRAVERSA	37	SJEVERNA ISTRA
10	FRANKOPAN	38	SJEVEROZAPAD
11	GORSKI KOTAR	39	SLAVONSKA RAVNICA
12	IŠTOČNA ISTRA	40	SREDNJA ISTRA
13	IZVOR	41	SRJEM
14	JUŽNA ISTRA	42	STROSSMAYER
15	KARŠKA	43	ŠKOJI
16	KRKA	44	ŠUMANOVCI
17	KVARNERSKI OTOCI	45	TERRA LIBURNIA
18	LAG 5	46	UNA
19	LAURA	47	VALLIS COLAPIS
20	LIKA	48	VRODOL
21	MARIETA	49	VROVITIČKI PRSTEN
22	MARINJANI	50	VUKA - DUNAV
23	MEDIMURSKI DOL I BREGI	51	ZAGORA
24	MENTORIDES	52	ZAGORJE - SUTLA
25	MORE 249	53	ZAPADNA SLAVONIJA
26	MOSLAVINA	54	ZELENI BREGI
27	MURA - DRAVA	55	ZELENI TROKUT
28	NERETVA	56	ZRINSKA GORA - TUROPOLJE

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, siječanj 2024.

Društveno (socijalno) poduzetništvo:

- Trostruka bilanca:

Ljudi – Planet – Profit

- Reinvesticije: 75% dobiti

Franjina ekonomija

- pokrenuta od Pape Franje 2019.
- **Promjena ekonomskog modela:** Otklon od sebičnog pristupa usmjerenog samo na profit i kretanje prema ekonomiji koja služi životu i dostojanstvu svakog ljudskog bića.
- **Solidarnost i bratstvo:** Umjesto individualizma i sebičnosti, naglasak na cijelu zajednicu i potrebe svih ljudi ispred bogaćenja nekolicine.
- **Održivost ekologija:** Hitan poziv za zaštitu planete Zemlje i uključivanje zapostavljenih i osiromašenih društvenih skupina u ekonomske procese.

Osnovni elementi socijalnog nauka Crkve

Temeljna načela SNC:

- 1) Ljudsko dostojanstvo
- 2) Opće dobro – ekonomija općeg dobra – Franjina ekonomija
- 3) Supsidijarnost – pristup odozdo prema gore
– CLLD (Community Led Local Development)
- 4) Solidarnost

Ključne teme kojima se bavi SNC:

- 1) Dostojanstvo rada i prava radnika
- 2) Odnos prema siromašnima i najslabijima
- 3) Univerzalna namjena dobara
- 4) Ekologija – briga za stvoreni svijet

Učinak: povećanje održivosti/pravednosti sustava

Oснаživanje lokalne zajednice

Dobit u cijelosti (ili u velikom udjelu) ostaje u zajednici jer se raspoređuje zaposlenicima, potrošačima ili stanovnicima lokalne zajednice
(smanjenje mobilnosti kapitala)

Povećanje kupovne snage članova lokalne zajednice

Povećanje potrošnje = povećanje proizvodnje = otvaranje novih radnih mjesta
= smanjenje nezaposlenost = povećanje cijene rada

Pokretač privrednog rasta u uvjetima krize

Sudjelovanje članova lokalne zajednice u odlučivanju

Povećanje motivacije = povećanje produktivnosti

Povećanje utjecaja zajednice na javne i gospodarske politike

Veća ulaganja u znanost, socijalne programe, okoliš, školstvo, zdravstvo...

Hvala na pažnji!

Jozefinska cesta 27, 47250 Duga Resa

www.lmh.hr

ured@lmh.hr

Ova aktivnost dio je provedbe Godišnjeg akcijskog plana Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike

Sufinancira
Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i ribarstva

